

Rapport för period 20251205 – 20260422

Interna möten

Datum	Plats	Kommentar
20251205	Staare	Möte kanslichef
20260128	Staare	Planeringsmöte med kansliet och kunskapsnätverket för samisk hälsa
20260223	Digitalt	Möte Elin Lemon, Johanna Tjäder, Christina Åhrén angående kartläggning av vårdpersonals behov av samisk kulturkompetens
20260330	Digitalt	Möte planering av hälsoseminarium

Externa möten

Datum	Plats	Kommentar
20251219	Umeå	Möte med forskargruppen Lávvuo UMU
20260206	Jokkmokk	Möte med Birgitta Engrund Sohlberg, Verksamhetschef Primärvården Norra. Jokkmokks hälsocentral.
20260121	Umeå	Möte forskargruppen Haldi
20260121	Umeå	Möte med Petter Stoor Lávvuo
20260221	Digitalt	Möte med Sara Katarina Åhrén angående norsk organisering av sjuk- och hälsovård för samer
20260327	Umeå	Christina Åhrén och Petter Stoor. Samtal om hur

		universiteten i Norrland kan bli profilutbildningar för samisk hälsa.
20260419	Digitalt	Webinar WHO: Indigenous Leadership for Health
20260422	Umeå	Seminar UMU: Ethics in Indigenous Research: Closing the Gap in Sweden

Kunskapsnätverket för samisk hälsa

20251203		Styrgruppsmöte Kunskapsnätverket för samisk hälsa
20251210		Politikergrupp Kunskapsnätverket för samisk hälsa
20260223		Styrgrupp Kunskapsnätverket för samisk hälsa
20260226		Politiska referensgruppen. Kunskapsnätverket för samisk hälsa

Sanningskommissionen

20260304		Sanningskommissionen presenterar sin rapport.

Regeringsuppdrag, Det handlar om livet

20260327	Umeå	Möte i Umeå med Professor Anna Neely Stigsdotter programansvarig för psykologutbildningen och Petter Stoor

Ett inkluderande socialt hållbart, tryggt och välmående Sápmi

Mål enligt hälsonämndens prioriteringar

- ✓ Arbeta för ett nationellt center för samisk hälsa
- ✓ Stärka det förebyggande arbetet mot psykisk ohälsa, samt främja informationsinsatser om psykisk hälsa på samiska språk
- ✓ Främja särskilda insatser för jämställdhet och HBTQIA+-inkludering inom samisk hälsa, inklusive trygghetsfrämjande arbete, utbildning av vårdpersonal och stödstrukturer för utsatta grupper
- ✓ Stärka samisk idrott och folkhälsa genom särskilda anslag och stöd till Idrottsorganisationer

Verksamhetsmål för mandatperioden

Ett inkluderande socialt hållbart, tryggt och välmående Sápmi

- ✓ **Främja särskilda insatser för jämställdhet och HBTQIA+-inkludering inom samisk hälsa, inklusive trygghetsfrämjande arbete, utbildning av vårdpersonal och stödstrukturer för utsatta grupper**

Utforma ett förslag för heltidstjänst på sametingets kansli som bevakar och ansvarar för jämlikhet och hälsofrågor. Inventera behov och vilka uppgifter som bedöms motsvara behoven. Sametinget äskar av regeringen uppgift och resurser till detta.

- ✓ **Stärka samisk idrott och folkhälsa genom särskilda anslag och stöd till idrottsorganisationer**

2027 Arbeta för att uppdraga åt universitetet att utforma en utbildning för idrottsledare som syftar till att öka kunskapen om hur man bemöter och samtalar med ungdomar med psykisk ohälsa s.k. "lay health workers". Personer som arbetar inom verksamheter som erbjuder idrottsverksamhet för samiska ungdomar ska ha möjlighet att få ersättning för att gå utbildningen.

✓ Arbeta för ett nationellt center för samisk hälsa

Uppdraget att utveckla ett nationellt kunskapscenter innehåller två huvudkomponenter med två olika huvudfinansiärer. Flera aktörer (Kunskapsnätverket för samisk hälsa, Lávvuo, m.fl) arbetar kontinuerligt med frågan men efterfrågar stöd från Sametinget.

Mål

Formulera vad målet med nationellt kunskapscenter innehåller avseende

1 Kunskapsproduktion och kunskapsspridning. Universitet/Staten

2 Kulturanpassad hälso- och sjukvård. Regioner och kommuner

3 Upprätta en färdplan för att kontakta regionerna och kommunerna i Sápmi angående det pågående arbetet med att säkra en långsiktig finansiering av genomförandet av "Strategi för samisk hälsa".

2026 Hälsoekonomisk utredning av SANKS,. Upprätta en karta eller färdplan för en uppdragsformulering för ett nationellt kunskapscenter.

2027 Tillsammans med styrelseledamot uppvakta universitetsledningen i Umeå för etablerandet av centrumbildning med uppdrag att

"samla, utveckla och sprida kunskap om samisk hälsa, inom och utom det samiska samhället, i hela landet".

- att utbilda hälso- och sjukvårdspersonal inom temat samisk hälsa för att säkra en kulturellt kompetent hälsovårdsarbetsstyrka till gagn för samiska vårdtagare och deras vårdgivare;
- att synliggöra och analysera eventuella hälsorelaterade skillnader inom det samiska folket, inklusive skillnader mellan och förutsättningar för samiska mäns och kvinnors hälsa, samt mellan samer och icke-samer;
- att utvärdera påverkan på samisk hälsa och hälsovård för samer i folkhälso- och hälsovårdsinsatser som genomförs bland samer;
- att utveckla ett forskningsprogram för kapacitetsuppbyggnad för samiska hälsoforskare och forskare med intresse för samisk hälsoforskning;
- att underlätta och stärka samiskt inflytande över samers hälsa och välbefinnande, och samarbete med initiativ som påverkar samers hälsa;
- att årligen rapportera centrets verksamhet till regeringen och Sametinget, inklusive att rapportera viktiga utvecklingsområden inom fältet och ge rekommendationer för

åtgärder. I detta ingår att kunna fungera som remissinstans på områden som rör samisk hälsa.

2026 Tillskriva rektor på Umu med önskemål om samtal samt formulera ett förslag för en profilforskningsenhet för samisk hälsa.

2027 Uppvakta regeringen för att utverka långsiktig finansiering av Kunskapsnätverkets och Lávvuoos verksamheter.

2027 Uppvakta regeringen med en förfrågan om 8.7 kunskapscenter Nationellt center för samisk hälsa, denna beteckning är i Sametingets VP) men det omnämns också Sametingets hälsopolitiska handlingsprogram, Nationellt samiskt hälsocentrum (8.7) samt under 8.3 Forskning finns punkten ”att ett centrum för samisk hälsoforskning inrättas”. Viktigt att Sametinget börjar använda samma ord för det med samma betydelse.

Kunskapsnätverket för samisk hälsa

2026 Upprätta en färdplan för att kontakta regionerna och kommunerna i Sápmi angående det pågående arbetet med att säkra en långsiktig finansiering av genomförandet av ”Strategi för samisk hälsa”.

Verka för en nationell strategi för samisk hälsa

✓ Stärka det förebyggande arbetet mot psykisk ohälsa, samt främja informationsinsatser om psykisk hälsa på samiska språk

2026 Kunskapsnätverket för samisk hälsa har fått i uppdrag av sametinget att arbeta med frågan.

Ovan nämnda aktiviteter med att inrätta nationellt kunskapscenter syftar i hög grad till att bidra till ovanstående.

2028 Samverka-med inledningsvis en region- för att stötta försöksverksamhet med ett hälsoteam och psykosocial enhet med samisk kompetens

Övrigt

2026 Kontakta relevanta aktörer inom området för att skapa ett underlag för fortsatta prioriteringar.

2027 Tillsammans med Lávvuo och Vardduo upprätta etiska riktlinjer för samisk forskning

2027 Arbeta med frågan om hur forskningsdata som rör samer ska förvaras och vem som ska ha rådighet över dessa

2028 Samla kommunsamordnarna för kartläggning och utbyte av idéer.

2029 Uppsöka landets förvaltningskommuner för samtal och förslag för hur äldrevården och den palliativa vården för samer ska förbättras